

Maša Oliver

Huiquin Wang: *Ferdinand Avguštin Hallerstein – Slovenec v Prepovedanem mestu.*

Ljubljana: Mladinska knjiga, 2014.

Dvojezična slikanica, ki je letos jeseni prejela nagrado Kristine Brenkove za izvirno slovensko slikanico, je plod večletnega raziskovanja dialoga med slovensko in kitajsko kulturo akademske slikarke, ilustratorke, ustvarjalke grafik in kaligrafije ter vsestranske umetnice Huiquin Wang. Usodo Ferdinanda Avguština Hallersteina, ki jo pripoveduje slikanica, je avtorica predstavila tudi v obliki razstave v Etnografskem muzeju v Ljubljani. Huiquin Wang je v slovenskem umetniškem prostoru prisotna že več kot tri desetletja. Iz Nantonga na Kitajskem, kjer je dokončala študij klasičnega kitajskega slikarstva, se je v osemdesetih letih preselila v Slovenijo in tukaj nadaljevala s študijem grafike na Likovni akademiji v Ljubljani. Svoja dela, v katerih se simbolično prepletata kitajska in zahodna tradicija, redno predstavlja na razstavah doma in po svetu.

Slikanica se bere kot življenjepis: na prvih straneh avtorica predstavi Ferdinanda Avguština Hallersteina kot zvedavega dečka, rojenega v Mengšu pri Ljubljani, ter oriše njegovo intenzivno študijsko pot. Ta se kmalu spremeni v pravo pustolovščino, ki Hallersteina kot misijonarja ponese na dolgo potovanje na Kitajsko.

Zgodba v korakih sledi doživetjem Hallersteina na Kitajskem in bralcu skozi jezuitov študij jezika, pisave, kulture in običajev približa njeno kulturo. Slikovito in nazorno opisuje medkulturno sodelovanje – na eni strani poudarja Hallersteinovo sprejemanje in navdušenje nad tujo kulturo, na drugi pa opiše zanimanje in spoštovanje kitajskega cesarja Qianglonga do dosežkov zahodne znanosti, ki jih prinaša Hallerstein, znan tudi kot Liu Songling. Sodelovanje slovenskega jezuita s kitajskim dvorom ne obrodi le bogatih sadov na področju astronomije. Avtorica nas popelje tudi na druga področja znanosti in umetnosti, skozi divje pokrajine Vzhoda,

prek Kitajskega zidu in na dvorna srečanja visokih mandarinov. Zgodbo o Songlingovem srečevanju z ljudmi in pokrajino podpre z dokazi, ki jih Kitajska v obliki pisne in tehnične dediščine hrani še danes (npr. astronomsko opazovalo, spis o daljnogledu in zahodni glasbi, Hallersteinova pesmarica in njegovi zemljevidi pokrajin ...).

Rdeča nit avtoričinega pripovedovanja je prikaz vzajemnega sprejemanja, odprtosti in naklonjenosti dveh popolnoma tujih si kultur v času, ko so bili globlji stiki z Vzhodom in Zahodom izjemno redki in težavni.

Avtorici je uspelo ustvariti odličen pripovedovski slog (tako v besedi kot v ilustraciji); zgodba je berljiva, a obenem skorajda svečana, dostojanstvena, epska. Avtorica ima v mislih sodobnega mladega bralca, saj svet in življenje 18. stoletja opisuje na ustrezen in razumljiv način. Simbolne detajle, ki na različnih ravneh bogatijo ilustracije in pripoved, pa bodo nemara razbrali starejši bralci (npr. podobo Konfucija in angelov, zvezdnega neba nad Ljubljano ...). Dvojezično izpisana pripoved v kitajskih pismenkah in slovenščini omogoča branje slovenskim in kitajskim otrokom ter raziskovanje tujih pisav. Na koncu je dodan slovarček zemljepisnih in osebnih imen ter nekaterih strokovnih izrazov in ključnih besed, ki gradijo Hallersteinovo oziroma Songlingovo zgodbo.

Za ilustracijami se skriva skrbna in tankočutna opazovalka kulture, kar se izrisuje v detajlih – vsaka stran slikanice je kot portret kitajske in/ali slovenske kulture in tradicije. Slikanica nudi vizualno popotovanje skozi dosežke slovenske in kitajske znanosti in kulture 18. stoletja: izrisuje se v upodobitvi arhitekture, umetnosti, pisne in tehnološke dediščine, običajev, noš, narave in družabnega življenja. Huiqin Wang je ilustracije izrisala v tradicionalni kitajski slikarski tehniki na kitajski papir, ki je izdelan iz posebne vrste trave. V ospredje stopata uravnoteženost in harmoničnost barv. Prevladujejo zemeljsko rumeni in nebesno modri toni, izstopajoči detajli so rdeči in prav takšna je tudi naslovnica. Ilustracije so kompozicijsko večplastne – osrednji motiv pogosto spremljajo tehnične skice, izrisane po Hallersteinovih originalih. Predvsem z upodobitvijo angelov in ljubljanske baročne arhitekture slikanica mestoma obuja spomin na baročno estetiko Hallersteinovega časa, obenem pa nevsiljivo opominja na jezuitovo intimnejšo izkušnjo imigracije. S tem tudi z ilustracijo odpira vrata v svet kulture in osebne izkušnje ter vabi h globljemu raziskovanju. Likovni in besedilni izraz tako nista le odlično uravnotežena, temveč tudi vsak na svoj način vabita k večplastnemu in večkratnemu branju. Intimnejši detajli delujejo prepričljivo in pretresljivo in za njimi lahko čutimo avtoričino lastno izkušnjo dveh domovin, ki jo osebno povezuje s Hallersteinom.

Knjiga mlajšim bralcem prefinjeno in nazorno predstavi načine in oblike medkulturnega sodelovanja v času, ko so bili stiki na področju znanosti, kulture in diplomacije med Zahodom in Vzhodom zelo redki, protokol izmenjave pa pravzaprav nepoznan. Opisani načini se v času interneta in sodobne komunikacijske tehnologije morda zdijo nostalgični in starodavni, v svojem bistvu in namenu pa ostajajo nespremenjeni in morda bolj aktualni kot kadar koli prej.